

Protokoll 4/2026

Tid Torsdagen den 23 april 2026 kl. 15.30-16.00

Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset

Justering Måndagen den 4 maj 2026,
§§ 1-5, 7, 10, 12, 13, 18-24, 28, 29, 31-36, 38

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 23 april 2026,

§§ 6, 8, 9, 11, 14-17, 25-27, 30, 37

Anders Österberg

Dennis Wedin

Närvarande

Beslutande ledamöter

Anders Österberg (S) ordföranden

Dennis Wedin (M) vice ordföranden

Margareta Stavling (S)

Anders Göransson (S)

Ingela Edlund (S)

Deniz Butros (V)

Lennart Tonell (MP)

Rita Valanko (M)

Fredrik Sand (M)

Gabriel Kroon (SD) §§ 1-37

Peter Öberg (L)

Linn Bessner (C)

Tjänstgörande ersättare

Tim Schnoor (V) för Jonathan Metzger (V)

Anders Edin (SD) § 38 för Gabriel Kroon (SD)

Ersättare:

Bengt-Olov Tengmark (S)

Hawo Hassan (S)

Agneta Sundberg (V) §§ 1-37

Johan Ekwall (M)

Robert Stahre (M)

Torbjörn Ebérus (M)
Anders Edin (SD) §§ 1-37
Aron Modig (KD)

Tjänstemän

Förvaltningschefen Thomas Andersson, Jenni Almgren, Göran Carlberg, Britta Eliasson, Anders Jonsson, Jenny Linné, Carolina Zandén och nämndsekreterare Fabian Lind samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky, personalföreträdaren Liina Cullblad §§ 1-7, 38 och personalföreträdaren Eva Brynk §§ 1-7, 38.

§ 1

Val av justerare och tid för justering

Beslut

Exploateringsnämnden utser vice ordföranden Dennis Wedin (M) att tillsammans med ordföranden Anders Österberg (S) justera dagens protokoll. Justering sker måndagen den 4 maj 2026.

§ 2

Frågor för beredning

Beslut

Exploateringsnämnden överlämnar skrivelsen till exploateringskontoret för beredning.

Skrivelser för beredning

Anmälan görs av inkommen skrivelse till exploateringsnämnden enligt följande:

1. Skrivelse om en ny simhall på Kungsholmen från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP), dnr E2026-01195.

§3

Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan av inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 8 april 2026 och från den 23 april 2026.

§4 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret

Dnr E2026-00020

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§5 Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Inget protokoll finns att anmäla.

§6

Underlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029 för exploateringsnämnden

Dnr E2026-00055

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets förslag till underlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029 och överlämnar detta till kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Peter Öberg (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Linn Bessner (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Att delvis godkänna kontorets förslag till beslut.
 - b. Att paragrafen justeras omedelbart.
 - c. Att därutöver anföra följande:

Vi ser med stor oro på vänsterstyrets ideologiskt drivna förtätningsiver i stadens kulturhistoriskt viktiga villaområden. Detta trots att staden under förra

mandatperioden antog en strategi i syfte att värna villastäderna mot ovarsam exploatering. Vi ser också med oro på återgången till en överbudspolitik där exploateringsprojekt inte längre ska behöva bära sina egna investeringsutgifter. Detta sammantaget riskerar leda till såväl en urholkad ekonomi som en stadsbyggnadspolitik som ofrånkomligen skadar både kulturvärden och stockholmarnas gröna närmiljö. Det står i skarp kontrast till den balanserade stadsutveckling som Moderaternas står för och som vi hellre hade sett som rådande inriktning för nämndens arbete även under innevarande mandatperiod. Vi vill därför att nämndens verksamhet ska ta sin utgångspunkt i inriktningsmålen som finns definierande i Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige:

- En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla.
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

- 3) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag samt att därutöver anföra följande:

Underlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029 baserar sig på det rödgröna styrets budgetförslag. Sverigedemokraterna har i vår skuggbudget presenterat en annan inriktning för verksamheten. Med anledning av detta avslår vi beslutet.

- 4) Peter Öberg (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a. Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
- b. Att uppdra åt exploateringskontoret att återkomma med förslag till inriktningsbeslut i enlighet med vad som nedan anför.
- c. Att därutöver anföra följande:

Stockholm ska vara en stad som sätter människan i centrum. För oss liberaler handlar stadsutveckling inte bara om att bygga hus, det handlar om att bygga möjligheter. Varje individ ska kunna leva ett självständigt liv med tillgång till bostad, arbete, kultur och social gemenskap, oavsett bakgrund eller livssituation. Därför måste staden och dess förvaltningar arbeta aktivt med att undanröja strukturella hinder, främja tillgänglighet och planera för en stad där friheten får ta plats.

Liberalerna vill skapa en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar stad där människor har friheten att forma sina liv. Det innebär att stadsplaneringen måste utgå från individens behov, inte byråkratiska modeller eller ideologiska låsningar. En stad där det är lätt att röra sig, lätt att hitta bostad, lätt att starta företag, och där stadens resurser används på ett klokt sätt är en stad där friheten växer.

Den nuvarande krisen inom byggbranschen medför allvarliga konsekvenser för Stockholms utveckling. Efter en period med skenande byggkostnader och där byggstarter ställs in har spätt på bostadskrisen. Mellan 2023 och 2025 färdigställdes bara drygt 15 000 bostäder, vilket är långt under stadens bostadsmål. Dessutom är antalet påbörjade bostäder på kritiskt låga nivåer i relation till stadens behov. Detta får direkta effekter på arbetsmarknaden, kompetensförsörjningen och välfärden.

Höga boendekostnader och bristen på långsiktiga boenden tvingar människor att välja bort Stockholm som bostadsort, vilket i sin tur riskerar att försvåra rekryteringen av allt från lärare till vårdpersonal och poliser. När vi inte längre kan erbjuda bostäder till de som bygger och upprätthåller vår stad, faller också grunden för stadens välfärd.

Liberalerna ser därför behovet av ett kraftfullt bostadspolitiskt reformpaket. Vi vill se ett ökat byggande, en ökad rörlighet på bostadsmarknaden, och särskilda insatser för att stödja grupper som är utestängda från marknaden, som unga, nyanlända och ekonomiskt utsatta.

Vidare anser vi att arrenden ska vara en möjlighet, inte ett hinder för människor att bo, verka och leva i Stockholm. Tyvärr ser vi idag hur många arrendatorer befinner sig i en osäker situation, där brist på långsiktighet, transparens och likabehandling skapar oro och rättsosäkerhet.

Vi liberaler vill att staden tar större ansvar för att utveckla en långsiktig och rättssäker arrendepolitik. Vi anser att arrenden ska hanteras med respekt för de människor som bor på och nyttjar marken. Det kräver en tydlig och förutsägbar process, där avtalen är rättvisa och där markhyror står i rimlig proportion till nyttjandet.

Stockholm ska vara en stad där fler människor kan sätta bo, inte en stad där man tvingas bort från sitt hem på grund av oförutsägbara arrendevillkor eller oskäliga höjningar. Det är inte bara en fråga om trygghet och rättvisa, utan även om social hållbarhet och tillit till det offentliga.

Vi föreslår därför att exploateringsnämnden får i uppdrag att tillsammans med andra relevanta förvaltningar och stadsdelsnämnder utreda hur arrenden kan hanteras mer transparent, långsiktigt och rättvist. Målet är att fler ska kunna känna trygghet och att relationen mellan stad och arrendator präglas av dialog, respekt och balans.

När Bromma flygplats avvecklas öppnas ett nytt kapitel i stadens historia. Vi ser stora möjligheter i att utveckla Bromma till en grön, tät och levande stadsdel med plats för både bostäder och verksamheter. Men för oss liberaler är det avgörande att utvecklingen sker varsamt och i dialog med de boende. Områdets karaktär och kulturhistoriska värden måste bevaras och respekteras. Utbyggnaden ska ske stegvis och harmonisera med omgivande stadsstruktur.

Vi är dock kritiska till att Bromma-projektet används som stadens främsta lösning på bostadskrisen, trots att det beräknas ta 20–30 år innan inflyttning kan påbörjas. Detta riskerar att binda upp resurser och politiskt fokus som behövs här och nu. Istället bör stadens ansträngningar riktas mot mer närliggande projekt, särskilt i Söderort och andra områden där byggstarter kan ske omgående. Att planera långsiktigt är viktigt men att leverera konkret nytta i närtid är avgörande.

Liberalerna anser att dagens markanvisningssystem behöver reformeras i grunden. Andelen direktanvisningar har ökat, vilket är problematiskt både ur ett konkurrensperspektiv och ett demokratiperspektiv. För att undvika risk för jäv, korrupcion och lågt förtroende från allmänheten måste transparens och likabehandling vara vägledande principer.

Vi föreslår en reviderad markanvisningspolicy som inte bara säkrar rättvisa processer, utan också aktivt premierar aktörer som bidrar till hållbara, innovativa och prispressade lösningar. Det ska vara möjligt att genom markanvisningar ställa krav på sociala bostäder, klimatprestanda, fler stora lägenheter, studentbostäder och andra prioriterade boendeformer. Nyttänkande ska inte motarbetas det ska uppmuntras.

Liberalerna vill också se införandet av medfinansieringsersättning vid exploatering och pröva värdeåterföring där det är möjligt. Markpolitiken är ett verktyg, inte ett mål i sig. Den ska användas för att nå stadens mål om öppenhets, valfrihet och hållbarhet.

För att bygga snabbare och billigare vill Liberalerna utveckla konceptet Stockholmshus, där standardiserade byggprocesser minskar kostnaderna och ökar tillgången till bostäder, särskilt inom allmännyttan. Vi vill även att privata aktörer ska kunna bygga enligt samma modell. Samtidigt behöver regelverket ses över, en friare tolkning av byggregler kan leda till fler bostäder som ändå håller god kvalitet. Minst fem nya projekt ska testas under kommande år.

Vi föreslår också att markanvisningar ska inkludera krav på normkreativt boende flexibla, anpassningsbara lösningar som svarar mot olika behov över tid. Detta är särskilt viktigt för unga, äldre och andra grupper med varierande boendeformer.

Stockholm ska vara en förebild i klimatomställningen. Genom markanvisningar som ställer krav på klimat- och livscykelanalyser, samt genom att satsa på trähus, laddinfrastruktur och grön mobilitet, vill vi liberaler skapa en stad som är hållbar även i praktiken.

Vi ser också behov av att planera för klimatförändringar med åtgärder mot översvämningar, värmeböljor och extrema väderhändelser. Biologisk mångfald, vattennära rekreationsytor och fler träd längs gator är avgörande både för stadens motståndskraft och för människors välbefinnande. Därför vill vi öka antalet kolonilotter, skydda särskilt värdefulla naturområden och utveckla nya badplatser och friluftsområden.

Stockholms ekonomi måste användas ansvarsfullt. Genom effektivare markanvisningsprocesser, fler genomförbara detaljplaner och smartare prioriteringar i stadsutvecklingen kan vi sänka boendekostnader och öka effektiviteten. Vi vill se mer samverkan med privata aktörer och främja flerfunktionella lösningar där samma mark kan tjäna flera syften.

Liberalernas Stockholm sätter människan i centrum – också i stadsplaneringen. En stad med öppenhet, mångfald och respekt för mänskliga rättigheter kräver boendeformer och samhällsfunktioner som möter individens behov. Vi föreslår även en extern granskare av stora projekt som Slussen, Bromma med mera för att öka kontroll, minska kostnader och säkerställa ansvar.

och ansvar. Genom att skapa en stad där fler har råd att bo, där fler kan påverka sin vardag och där utvecklingen drivs av hållbarhet och innovation, bygger vi gemensamt ett bättre Stockholm.

I övrigt hänvisar Liberalerna till sin reservation för budget.

- 5) Linn Bessner (C) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
- a. Att delvis godkänna kontorets förslag till underlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029
 - b. Att återkomma med ett förslag till inriktning utifrån Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige
 - c. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för det framtida Stockholm – en stad som håller ihop och ger kraft åt varje människa att förverkliga sina drömmar. Stockholm ska vara en växande och attraktiv stad som lockar människor, företag och besökare från hela världen.

Exploateringsnämnden ska aktivt arbeta för en hög takt i bostadsbyggandet och en socialt och ekologiskt hållbar bostadsförsörjning, där stadens klimatavtryck minskar. Centerpartiet har högre ambitioner än vänstermajoriteten: Stockholm ska vara en ledstjärna i klimatarbetet och staden ska vara fossilbränslefri senast 2035. Nämnden ska bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva och resa miljövänligt och som minskar transportbehovet.

Alla stadsdelar ska utvecklas med en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, natur, kultur, idrottsytor, skolor och förskolor. Det är avgörande att prioritera att få fram tillräckligt med bostäder i olika upplåtelseformer, storlekar och prisnivåer. Eftersom nyproduktion aldrig blir billig måste det befintliga bostadsbeståndet nyttjas effektivare och mer rättvist. Tyvärr lyser många av politiska förslagen som krävs för detta med sin frånvaro från majoriteten.

Nämndens arbete med projektportfolion har fortsatte under 2025 och kommande treårsperiod, till följd av en försämrad ekonomi i projektverksamheten. Nämnden behöver nu fokusera sitt arbete på att få bort flaskhalsarna i pipelinen med bostäder i olika planskeden. Centerpartiet ser ett stort

behov av reformer för att stimulera byggandet av bostäder i Stockholm, och anser bland annat att staden ska verka för att tillåta differentierade hyror. Privata hyresvärdar ska tillåtas tillämpa fri hyressättning – villkorat att en viss andel av bostäderna öronmärks för socialt hållbara bostäder som fördelas efter behov genom Bostadsförmedlingen.

Parallellt med detta behöver staden fortsätta främja fler upplåtelseformer såsom ägarlägenheter, hyrköp och kooperativa boendeformer – vilket sammantaget sänker trösklarna att komma in på bostadsmarknaden för de som idag står längst ifrån den. För att bygga en socialt hållbar stad ska nämnden vid markanvisningar inspireras av den s.k. *Helsingforsmixen*, där bostadsbeståndet diversifieras ned på kvartersnivå.

I övrigt hänvisar vi till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige för vilka prioriteringar som bör ligga till grund för planeringen för perioden 2027–2029.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP).

§7

Ekonomisk uppföljning per mars, 2026

Dnr E2026-00089

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 april 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§8 Överenskommelse om exploatering med tomträtt, för Nobel Center inom fastigheten Hammmästaren 1 i stadsdelen Södermalm med Stiftelsen Nobel Center

Dnr E2020-00445

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att för sin del godkänna överenskommelse om exploatering med upplåtelse av tomträtt enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1 och föreslår att kommunfullmäktige godkänner överenskommelsen och ger exploateringsnämnden rätt att vid behov träffa tilläggsavtal förutsatt att dessa inte är av principiell betydelse.
2. Exploateringsnämnden ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa erforderliga följdavtal och vid behov tilläggsavtal som inte är av principiell betydelse, förutsatt att kommunfullmäktige godkänt överenskommelsen.
3. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

1. Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
2. Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå tjänsteutlåtandet samt att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna är positiva till ett at tomträten ska överlätas till Stiftelsen Nobelcenter samt att Nobelcentret

ska bebyggas på den aktuella platsen. Vi vänder oss däremot det föreslagna bygget då det med sin modernistiska karaktär skapar ett otrivsamt inslag i en äldre och bevarandevärd stadsdel. Vi motsätter oss ett Slussen som får fortsätta att bebyggas i modern, grå och tråkig stil. Därför förespråkar vi ett omtag av bygglovet. Tillsdessa att stiftelsen inte har presenterat ett nytt förslag i linje med området äldre och klassiska arkitektur karaktär föreslår vi att tomträtten inte ska tilldelas Nobelstiftelsen.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Moderaterna i Stockholm har länge kämpat för att värna stadens anrika platser och byggnader. Vi menar att det är centralt att det som byggs i staden också gör det i samklang med stadens historia och med respekt för de som lever och verkar här. Det var därför vi en gång motsatte oss Klararivningarna och såg till att Münchenbryggeriet bevarades. Vi tog till oss av den berättigade kritiken mot det tidigare förslaget på Blasieholmen och vi har gjort vår hemläxa.

Moderaterna anser att det vore bra för Stockholm med ett Nobel Center och att Slussen är en bra plats för detta. Alfred Nobel är en världskänd stockholmare och Nobelpriset är en av Sveriges starkaste globala symboler. Ett Nobel Center skulle komma att bli en global mötesplats för vetenskap och kultur i hjärtat av Stockholm och inte bara stärka stadens attraktivitet och locka internationella besökare, utan även befästa Sveriges position som en världsledande kunskapsnation. Vi tycker att det är fantastiskt att ett Nobel Center möjliggörs genom privata donationer från näringslivet om cirka 2,5 miljarder kronor.

Däremot har vi stora synpunkter på gestaltningen och anser att förslaget behöver bearbetas för att anpassas bättre till platsen och närområdets kulturhistoriska bebyggelse, och med respekt

för alla de som lever och verkar här. Därför yrkade Moderaterna på en återremiss av bygglovet i stadsbyggnadsnämnden.

Peter Öberg (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Liberalerna var det parti som ledde det politiska motståndet mot Nobel Center på Blasieholmen. Därmed lyckades vi rädda Tullhuset från 1876, där Sveriges museum om Förintelsen nu ska etableras.

När förslaget på Blasieholmen föll gjorde Moderaterna upp med Nobelstiftelsen om att Slussen skulle bli ny plats för Nobel Center.

Huset som föreslås på platsen måste följa detaljplanen som antogs i kommunfullmäktige 2011 och vann laga kraft 2013. Detaljplanen reglerar husets höjd, takutformning och omfattning.

Huset som nu föreslås är mindre än vad detaljplanen tillåter och huskropparna är förskjutna i förhållande till varandra, vilket gör att byggnaden får ett mindre kompakt intryck i förhållande till dess storlek och omgivning.

Husets fasad av återbrukat gammalt tegel passar väl in bland omkringliggande bebyggelse (Fotografiska museet, Logårdstrapporna, Sjömansinstitutet, färjeterminalen och vattentornet på Mosebacke). Fasaden liknar Sigurd Lewerentz mästerverk Markuskyrkan i Björkhagen. Den föreslagna slamputsningen av delar av fasaden bör utgå.

Området måste vara tillgängligt för alla och ges god, genomtänkt belysning. För att platsen ska upplevas som trygg krävs ett levande stadsliv. Därför är det avgörande att bottenvåningarna fylls med publik verksamhet – caféer, barer, gallerier eller andra öppna och inbjudande verksamheter som skapar rörelse och närvaro i hela området.

Cykelbanan som planeras på kajen framför huset måste förses med fartsänkande åtgärder, till exempel räfflad asfalt likt vid stadshuset. Vi ser en risk med att fotgängare far illa och skadas av den snabba cykeltrafiken.

Byggnaden bör få större och fler fönster. Den östra fasaden bör förses med fönster likt den västra, eller en konstnärlig gestaltning.

De planerade husen väster om Nobel Center måste tydligt underordna sig.

Det platta taket (som beslutats i detaljplanen) bör förses med någon form av takfotsmarkering likt andra märkesbyggnader i Stockholm (Kungliga slottet, Stockholms stadsbibliotek och Operan).

Likt andra märkesbyggnader i Stockholm ser vi fasadbelysning som en självklarhet.

Linn Bessner (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar att en publik verksamhet kopplad till Nobelpriset tar denna centrala plats i anspråk i stället för ett slutet kontorshus. Det är positivt att trafikleden överdäckas på denna sträcka och att området utvecklas med verksamheter som bidrar till stadsliv, även om Centerpartiet helst hade sett en överdäckning av hela Stadsgårdsleden.

Byggnadens gestaltning har väckt omfattande kritik, tyvärr inte helt obefogad. Utformningen kan inte anses fullt ut spegla värden förknippade med Nobelpriset, som uppfinningsrikedom, nytänkande och kreativitet. Samtidigt menar Centerpartiet att politikens roll inte är att detaljstyra arkitekturen, utan att inom ramen för gällande detaljplan och bygglovsprövning säkerställa god funktion, långsiktig kvalitet, ett levande stadsliv och ett väl fungerande samspel med omgivningen.

Det är därför avgörande att bottenvåningarna utformas så att de i praktiken bidrar till ett aktivt och attraktivt gaturum, särskilt på byggnadens södra och västra sidor där förutsättningarna för solljus är något bättre. Lokaler för caféer, restauranger med uteserveringar och andra publika verksamheter behöver ges förutsättningar att fungera över tid och åtminstone delvis vara öppna även för besökare som inte tar del av den museala verksamheten. Stadslivet skapas i gatuplanet, inte enbart på takterrasser eller i interna flöden.

Det är angeläget att gång-, cykel- och vistelseytor utformas tydligt och trafiksäkert utan att försämra framkomligheten i

det viktiga cykelpendlingsstråket längs kajen.

Slussenprojektet har hittills i delar präglats av lösningar där olika flöden sammanblandas på ett sätt som skapar konflikter, och den typen av utformning måste här undvikas.

Nobel Center har, trots sin återhållsamma gestaltning, potential att förvandla en ogästvänlig och bullrig trafikplats till en plats för människor och möten som bidrar till ett mer attraktivt och levande Stockholm.

Ersättaryttrande

Aron Modig (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

1. Att avslå överenskommelsen,
2. Att staden håller folkomröstning om alternativa gestaltningar för Nobelcenter,
3. Att därutöver anföra följande

Vi bor i världens vackraste huvudstad. Inte för att Stockholm byggdes snabbt och storskaligt, utan för att tidigare generationer byggt med kvalitet i fokus. Ett museum som lyfter fram Alfred Nobel och den forskning som drivit världen framåt i hans fotspår vore ett fantastiskt tillskott till stadens kulturutbud. Men Stockholm, som historiskt kallats Nordens Venedig, håller på att bli betongglädornas stad. Det är dags för förändring.

Vi kristdemokrater har länge förespråkat en annan väg och har föreslagit att Stockholm inrättar en arkitekturzon i innerstaden och äldre kvartersstadsdelar. När det byggs nytt ska det ske i strikt harmoni med det Stockholm vi älskar. Kristdemokraterna är inte emot nya landmärken, men de måste byggas varsamt i samklang med kringliggande arkitektur. Det vore synd att låta denna unika utvecklingsmöjlighet till ett nytt Nobelcenter gå förlorad för att bara bli ytterligare en skönhetsfläck på vår vackra stad.

Vår stadsmiljö är i grunden vårt gemensamma vardagsrum. Hela 44 procent av svenskarna vill att man bygger mer i sekelskiftesstil, dvs traditionell svensk arkitektur. Endast 14 procent är emot det. Ändå är en överväldigande stor del av det som byggs idag raka motsatsen till traditionell sekelskiftesstil. Precis som Södermalms hembygdsföreningar, Stadsmuseet och delar av Skönhetsrådet anser vi att förslaget inte håller. Slussen har

en enorm betydelse för Stockholms karaktär och utseende, är en av stadens viktigaste stadsmiljöer och är rent av ett viktigt skyltfönster mot omvärlden. Då krävs det mer än ett par fyrkantiga skolådor för att ge såväl platsen som Nobels arv och eftermäle den dignitet som förtjänas.

Stockholm och Nobel förtjänar helt enkelt bättre.

§9

Revisionsrapport Samverkan för ett ökat bostadsbyggande. Svar på remiss från stadsrevisionen

Dnr E2026-00241

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§10

Program för evenemang Stockholms stad. Svar på remiss

Dnr E2026-00362

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation

Peter Öberg (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 31 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Gabriel Kroon (SD) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Peter Öberg (L) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet, samt att därutöver anföra följande:

Programmet för evenemang i Stockholms stad behandlar en viktig fråga. Evenemang är en central del av stadens utveckling, bidrar till tillväxt, stärker besöksnäringen och gör staden mer levande. Ambitionen att samla stadens arbete i ett gemensamt program är i grunden positiv.

Det finns dock en tydlig brist i hur programmet har tagits fram. Underlaget saknar förankring i den bransch som berörs. Det är problematiskt. Evenemangsbranschen sitter på den praktiska kunskap som krävs för att förstå vad som fungerar och vad som inte gör det i genomförandet. Utan den kunskapen riskerar programmet att missa avgörande frågor och landa fel i sina prioriteringar.

Det gäller inte minst frågor som rör tillståndsprocesser, kostnader, logistik, säkerhet och samverkan mellan olika aktörer. Det är i dessa delar som stadens arbete antingen kan

underlätta eller försvåra för arrangörer. Om dessa perspektiv inte fångas upp i tillräcklig utsträckning riskerar programmet att få begränsad effekt eller i värsta fall motverka sitt eget syfte.

Ett styrdokument av detta slag behöver vara förankrat i verkligheten. Annars finns en uppenbar risk att det blir svårt att tillämpa i praktiken och att det inte får det genomslag som avses. Det räcker inte att i efterhand hänvisa till dialog eller samverkan i genomförandefasen. Förankringen behöver finnas redan i framtagandet, så att innehållet bygger på de erfarenheter och behov som finns hos de aktörer som faktiskt genomför evenemangen.

Mot denna bakgrund framstår det som orimligt att anta programmet i dess nuvarande form. Bristen på branschförankring är så pass central att den behöver åtgärdas innan beslut fattas.

Ärendet bör därför återremitteras så att programmet kompletteras genom en bredare och mer strukturerad dialog med arrangörer och andra relevanta aktörer inom evenemangsbranschen. Det är en förutsättning för att programmet ska bli relevant, träffsäkert och möjligt att genomföra.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot förslaget om att avgöra ärendet idag och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet idag.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Gabriel Kroon (SD) och Linn Bessner (C).

Särskilt uttalande

Linn Bessner (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar ambitionen att stärka Stockholm som evenemangsstad. Evenemang bidrar till en levande stad, skapar jobb och tillväxt. Just därför är det anmärkningsvärt att det föreliggande programmet i så hög grad stannar vid allmänt hållna ambitioner.

Programmet präglas av omfattande målformuleringar och värdeord, men saknar i praktiken styrning. Det anges vad staden vill uppnå, men inte hur det ska ske, vilka prioriteringar som ska göras eller hur målkonflikter ska hanteras.

Programmet innehåller inga indikatorer, tidsmål eller uppföljningsmekanismer. Därmed saknas förutsättningar att följa upp om stadens arbete faktiskt leder till fler evenemang, bättre service eller ökad attraktivitet. Utan uppföljning riskerar programmet att bli en viljeyttring utan verklig effekt.

Vidare undviker programmet att hantera de målkonflikter som i praktiken avgör om evenemang kan genomföras. Frågor om buller, trygghet, tillståndsgivning och avvägningar mellan boendes intressen och stadsliv berörs endast ytligt. Det är just i dessa avvägningar som stadens förmåga att vara en levande evenemangsstad prövas.

Mest problematiskt är att programmets skrivningar om service och tillståndprocesser totalt saknar konkretion. Att det ska vara "lätt att arrangera evenemang" upprepas, men utan några konkreta åtgärder, tidsramar eller ansvarsfördelning. Detta trots att just snårig byråkrati med långsamma och oförutsägbara processer är den största utmaningen för arrangörer i Stockholm.

Centerpartiet menar att Stockholm förtjänar mer än ett visionsdokument. Ska staden på allvar stärka sin position som evenemangsstad krävs skarpa reformer, tydliga prioriteringar och en organisation som levererar resultat.

§11

Övergång till digital personalakt. Svar på remiss

Dnr E2026-00432

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 31 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi ställer oss i grunden positiva till en övergång till digital personalakt. Det har potential att bidra till bättre tillgänglighet, ökad rättssäkerhet och mer effektiva arbetssätt i stadens verksamheter. Samtidigt är det av yttersta vikt att ett sådant arbete genomförs med stor noggrannhet och med säkerheten i första rummet.

Sveriges regering och Nationellt Cybersäkerhetscenter (NCSC) har varnat för ett nytt och mer aggressivt tillvägagångssätt från främmande makt, särskilt Ryssland. Hotbilden har förflyttats från tidigare överbelastningsattacker till direkta försök att förstöra vitala system samt återkommande försök till stöld av kritisk data. I frågan om digitalisering av personalakter i Stockholms stad kan vi konstatera att incidenter med datastöld redan har inträffat. Detta gör att vi ser extra allvarligt på att säkerheten – både

tekniskt och behörighetsmässigt – måste hålla absolut högsta klass.

Dessutom visar erfarenheter från tidigare digitaliseringsprojekt i staden att införanden som inte är tillräckligt förberedda riskerar att skapa nya problem istället för att lösa befintliga. Ett tydligt exempel är Överförmyndarnämndens arbete med digitalisering, där det framkommit att ett lyckat införande kräver omfattande förberedelser, en tydlig struktur och ett långsiktigt genomförande. En övergång till digital personalakt är inte enbart ett teknikskifte, utan en fundamental förändring av hur information hanteras, dokumenteras och används i organisationen.

En övergång av denna storlek ställer stora krav på tydliga processer, utbildning och stöd till verksamheterna. Arbetet får inte drivas fram i för högt tempo. För att uppnå de positiva effekter som eftersträvas krävs en stegvis och välplanerad övergång där verksamheternas behov och erfarenheter tas tillvara. Det är först när dessa grundläggande förutsättningar är på plats som en digitalisering kan bidra till en verklig och varaktig förbättring i stadens arbete, utan att riskera att skapa nya brister i hanteringen av känslig information.

Peter Öberg (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stockholmsliberalerna ser i grunden positivt på en övergång till digital personalakt. En väl genomförd digitalisering kan bidra till bättre tillgänglighet, ökad rättssäkerhet och mer effektiva arbetsätt i stadens verksamheter.

Samtidigt är det avgörande att ett sådant arbete genomförs med stor noggrannhet. Erfarenheter från tidigare digitaliseringsprojekt i staden visar att införanden som inte är tillräckligt förberedda riskerar att skapa nya problem i stället för att lösa befintliga. Det gäller inte minst frågor om användbarhet, rättssäker hantering av uppgifter och hur systemen fungerar i den dagliga verksamheten.

Det är därför viktigt att dra lärdom av stadens egna erfarenheter. Ett tydligt exempel är Överförmyndarnämndens arbete med digitalisering, där det visat sig att införandet kräver omfattande förberedelser, tydlig struktur och ett långsiktigt genomförande för att fungera väl. Inblandade

tekniska konsulter behöver också ha god insikt i verksamhetens mycket speciella karaktär och känslighet. Den typen av förändringar är komplexa och påverkar både arbetssätt och ansvarsfördelning i verksamheten.

En övergång till digital personalakt innebär inte enbart ett teknikskifte, utan en förändring av hur information hanteras, dokumenteras och används i organisationen. Det ställer krav på tydliga processer, utbildning, stöd till verksamheterna och en genomtänkt implementering. Mot denna bakgrund är det viktigt att arbetet inte drivs fram i för högt tempo. För att uppnå de positiva effekter som eftersträvas krävs en stegvis och välplanerad övergång där verksamheternas behov och erfarenheter tas tillvara. Det är först då en digitalisering kan bidra till verklig förbättring i stadens arbete och inte riskera att skapa nya brister i hanteringen.

§12

Skrivelse angående att anmäla Tunastiftelsen. Svar på skrivelse från Gabriel Kroon (SD)

Dnr E2026-00517

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§13

Försäljning av fastigheten Bäckgården 8, Huddinge kommun

Dnr E2026-00760

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner försäljningen av fastigheten Bäckgården 8 i Huddinge kommun för en köpeskilling om 15 500 000 kr, i enlighet med till tjänsteutlåtandet bifogat köpekontrakt.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§14 Handlingsplan för ett jämställt Stockholm 2030. Svar på remiss

Dnr E2026-00352

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Peter Öberg (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att delvis bifalla kontorets förslag samt att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna delar målsättningen om ett samhälle där alla människor behandlas likvärdigt och ges goda förutsättningar att forma sina liv. Jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande princip som ska värnas.

Samtidigt vill vi lyfta vissa invändningar mot den föreliggande handlingsplanen. Planen utgår i stor utsträckning från en specifik ideologisk problembeskrivning, där begrepp som könsmaktsystem och normkritik ges en central roll. Vi menar att stadens styrdokument i första hand bör vila på ett sakligt och pragmatiskt förhållningssätt, där

fokus ligger på konkreta problem och lösningar snarare än på teoretiska utgångspunkter.

Vi ser också en risk att ett alltför omfattande fokus på kön och grupptillhörighet leder till att individperspektivet hamnar i skymundan. Offentlig verksamhet ska i första hand utgå från individens behov och förutsättningar, inte från kategoriseringar.

Vidare innebär handlingsplanen omfattande krav på analyser, uppföljning och normkritiska arbetssätt i i princip all verksamhet. Detta riskerar att öka administrationen och ta resurser från kärnuppdraget, såsom skola, äldreomsorg och trygghetsskapande arbete. Sverigedemokraterna anser att stadens arbete bör koncentreras till konkreta åtgärder som stärker trygghet, förbättrar skolresultat och säkerställer en väl fungerande välfärd för alla oavsett kön.

- 3) Peter Öberg (L) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet, samt att därutöver anföra följande:

Handlingsplanen för ett jämställt Stockholm 2030 har en viktig ambition och adresserar centrala frågor om jämställdhet i stadens verksamheter. Liberalerna delar målsättningen om ett mer jämställt samhälle där kvinnor och män, flickor och pojkar ges likvärdiga livschanser och där människor inte begränsas av könsnormer.

Samtidigt är det tydligt att handlingsplanen i sin nuvarande form inte uppfyller de krav som bör ställas på ett styrande dokument.

Det finns exempelvis ett uttalat behov av “stadsövergripande samordning och stöd i implementering och uppföljning”. Det pekar på en grundläggande svaghet. När ansvaret är brett fördelat över stadens nämnder krävs en tydlig struktur för hur arbetet ska ledas, följas upp och utvecklas. Utan detta finns en uppenbar risk att genomförandet blir ojämnt och beroende av lokala initiativ.

Det är också anmärkningsvärt att sambandet mellan jämställdhet och mäns våld mot kvinnor inte tydligare integreras i handlingsplanen, trots att det uttryckligen konstateras att detta “skulle behöva lyftas tydligare”. Det rör en av kärnfrågorna i jämställdhetspolitiken och kan inte hanteras vid sidan av.

En annan central brist gäller målens utformning. Som det konstateras i underlaget beskriver resultatmålen inte

“tillräckligt väl den direkta förändring som ska genomföras i stadens verksamheter”. Det är en avgörande invändning. Om det inte framgår vilken förändring som ska ske blir det i praktiken omöjligt att styra arbetet, följa upp resultaten och säkerställa att insatserna får effekt.

Därtill finns brister i konsekvensen i det intersektionella perspektivet, där vissa grupper, exempelvis personer med funktionsnedsättning, inte synliggörs tillräckligt genomgående. Det riskerar att leda till att grupper som redan är särskilt utsatta inte får det genomslag i arbetet som krävs.

Handlingsplanen är också omfattande och innehåller stora beskrivande avsnitt, vilket riskerar att göra den mindre användbar som styrdokument. Tyngdpunkten behöver flyttas från beskrivning till genomförande.

Sammanfattningsvis handlar detta om brister i målens tydlighet, ansvarsfördelning, genomförbarhet, uppföljning och helhetsperspektiv. Det är inte marginella synpunkter utan invändningar som rör planens kärna.

Ur ett liberalt perspektiv är detta särskilt allvarligt. Jämställdhet handlar ytterst om individens frihet. Om rätten att forma sitt liv, att vara ekonomiskt självständig och att leva utan våld. För att uppnå detta krävs inte bara ambitioner utan konkreta åtgärder som gör skillnad i människors vardag.

Politikens uppgift är att åstadkomma förändring. Att beskriva problem och formulera övergripande mål är en början, men det är inte tillräckligt. En handlingsplan måste vara ett verktyg för genomförande, inte ett dokument som stannar vid intentioner.

Mot denna bakgrund är bristerna så omfattande att handlingsplanen behöver omarbetas innan den kan antas. Ärendet bör därför återremitteras så att planen kompletteras med tydligare och mätbara mål, en konkretisering av åtgärder, en klar ansvarsfördelning, ett mer konsekvent jämställdhetsperspektiv samt en struktur för systematisk uppföljning.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot förslaget om att avgöra ärendet idag och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet idag.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) och Linn Bessner (C).

§15

Motion av Sergej Salnikov (SD) om att utreda möjligheterna att inrätta en övningskörplats för motorcyklar. Svar på remiss

Dnr E2026-00171

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 27 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen som svar på remissen, samt att därutöver anföra följande:

Kommunstyrelsen har remitterat ”Motion om att utreda möjligheterna att inrätta en övningskörplats för motorcyklar” som inkommit till kommunfullmäktige med avsändare Sergej Salnikov (SD).

I motionen framställs att antalet motorcyklar ökat kraftigt senaste åren och att det i Stockholm råder brist på platser för privat övningskörning. Genom att inrätta fler övningskörplatser på underutnyttjade parkeringsytor beskrivs i motionen att staden kan skapa bättre förutsättningar för blivande motorcykelförare. Detta anses

bland annat kunna bidra till stadens hållbarhetsmål då motorcykeltrafik minskar trafik- och parkeringsbelastningen samt minimerar utsläppen. I motionen föreslås att kommunfullmäktige ger relevanta nämnder och bolag i uppdrag att utreda möjligheten att inrätta en övningskörplats för motorcyklar i enlighet med beskrivningen.

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till motionen och förslår exploateringsnämnden att tillstyrka motionen som svar på remissen.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

§16

Motion av Johan Paccamonti (M) om att avbryta planarbetet på Myrberget i Bromma och ta fram åtgärder för att skydda grönskan. Svar på remiss

Dnr E2026-00236

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 27 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Gabriel Kroon (SD), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Att tillstyrka motionen.
 - b. Att planarbetet kopplat till nybyggnationen utmed Tranebergsvägen avbryts.
 - c. Att därutöver anföra följande:

Myrberget är ett grönområde i Alvik med såväl höga naturvärden som stor betydelsen för rekreativsmöjligheterna i området. Det är inte bara ett värdefullt grönområde för alla som bor i närområdet, det är exempelvis också en viktig plats för Alviksskolans idrottslektioner där elever i alla åldrar får möjligheter att idrotta i en grön miljö.

Denna grönska är dock hotad. Sedan en tid pågår ett arbete för att ersätta grönområdet med byggnation utmed Tranebergsvägen. Detta trots att det redan planeras för en storskalig byggnation på den plats som i dag upptas av SL-depån vilket ligger i närheten. Ytterligare lite längre bort planeras en omfattande bebyggelse inom ramen för Alviks Strand. Den byggnation som planeras i närområdet är dessutom tänkt att huvudsakligen genomföras på redan hårdgjord mark vilket minskar de projektens ingrepp i närliggande grönområden.

Under alltför lång tid har stadsbyggnadspolitiken i Bromma präglats av att grönområden runtom i stadsdelen ersätts med mer eller mindre genomtänkt byggnation. Vi behöver ett nytt perspektiv i Bromma. Att bygga på redan hårdgjord mark bör vara huvudregel i Bromma för att kunna bevara Brommas grönområden. I ljuset av detta är det uppenbart att grönskan på Myrberget behöver skyddas och det aktuella planarbetet bör avbrytas. I samband med samrådet har det dessutom inkommit omfattande kritik mot den planerade ny bebyggelsen utmed Tranebergsvägen.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Gabriel Kroon (SD), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

§17

Motion av Johan Paccamonti (M) om att avbryta exploateringen vid Solviksängen. Svar på remiss

Dnr E2026-00186

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Linn Bessner (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Gabriel Kroon (SD) och Peter Öberg (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

På exploateringsnämndens sammanträde den 11 december 2025 reserverade vi oss mot beslutet om markanvisning. Vi har därför också reserverat oss mot planstarten för Hattstugan 2. Anledningen är att vi inte ställer upp på att delar av den värdefulla skogen ska skövlas för att ge plats för ett stort miljonprogramshus.

Stockholm har en unik kombination av tät stadsbebyggelse, vattenmiljöer och lummiga grönområden. Det är just denna balans som gör Stockholm till en attraktiv och hållbar stad. När Stockholm växer och utvecklas behöver dessa tre delar

utvecklas parallellt — inte på bekostnad av varandra. En stad med både tät bebyggelse där det är lämpligt, och villakvarter med närhet till grönområden, är en stad som erbjuder livskvalitet för många olika behov och livssituationer.

Detta är särskilt aktuellt i Bromma. Precis som staden i stort präglas stadsdelen av en kombination av tätare bebyggelse, närhet till vatten och grönska. Bromma kan inte utvecklas genom att några av dessa faktorer får stryka på foten. Under lång tid har dock stadsutvecklingen i Bromma alltför ofta inneburit förtätning i befintliga och populära grönområden. Detta har inneburit att viktiga rekreativa och biologiska värden successivt trängts undan, trots att många invånare efterfrågar just dessa kvaliteter.

Trots detta fortsätter jakten efter uppskattade grönområde som ska byggas sönder. Områdena kring Ålstensskogen och Storskogen är välkända och uppskattade grönytor som flitigt nyttjas för rekreation, promenader och naturupplevelser. Området har stort värde för närboende, skolor och förskolor, friluftsliv och den lokala biologiska mångfalden. Att bygga vid Solviksängen skulle innebära en oåterkallelig förlust av naturvärden som inte kan återskapas.

De grönområden som försvinner vid en förtätning kan inte ersättas när de väl är borta. Genom att lägga om stadsbyggnadspolitiken i Bromma till att skydda grönområden och istället fokusera på nybyggnation på redan exploaterad mark värnas Brommas natur för kommande generationer — samtidigt som stadens bostadsbehov möts på ett hållbart sätt.

- 3) Linn Bessner (C) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Att delvis avslå kontorets förslag till beslut.
 - b. Att bifalla motionen i den del som avser att avbryta exploateringen vid område 25.
 - c. Att därutöver anföra följande:

Centerpartiet delar motionärens uppfattning att exploateringen vid Solviksängen, område 25, bör avbrytas. Området utgör en självklar del av Ålstensskogen och är en del av en sammanhängande natur- och rekreativmiljö med höga naturvärden. Det är dessutom en naturlig entré till

naturreservatet, med bland annat äldre träd, skyddade arter och dokumenterade naturvärden. Att ta denna mark i anspråk för bebyggelse skulle innebära ett betydande och oåterkalleligt intrång.

Det är uppenbart att reservatsgränsen inte dragits utifrån naturens faktiska sammanhang, utan efter en politisk kompromiss inom vänstermajoriteten. Miljöpartiet fick sitt naturreservat och Socialdemokraterna och Vänsterpartiet fick möjlighet att exploatera just denna plats. Centerpartiet tänker inte medverka till den typen av kohandel.

Kontoret framhåller att ytterligare bostäder behöver prövas på fler platser än de större stadsutvecklingsområdena för att nå stadens bostadsmål. Centerpartiet delar uppfattningen att fler bostäder behöver tillskapas, men de ska inte byggas i våra bästa parker och grönområden. Vi har pekat ut flera alternativa platser där nya bostäder kan tillskapas genom att utveckla redan hårdgjorda ytor och bygga högre i kollektivtrafikhärlägen. Den här platsen är, oavsett linjer på en karta, en del av Ålstensskogen som ska bevaras och utvecklas som natur, inte skövlas.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Gabriel Kroon (SD) och Peter Öberg (L).

Särskilt uttalande

Peter Öberg (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Liberalernas hållning i frågan om Solviksängen är sedan länge känd. Vi motsätter oss exploateringen av det aktuella området och har redan tidigare tagit röst mot den föreslagna bebyggelsen.

Vi menar att det är problematiskt att staden samtidigt som ett naturreservatsarbete pågår väljer att driva markanvisningar i direkt anslutning till områden med höga naturvärden. En sådan hantering riskerar att försvaga syftet med reservatsbildningen och minska tillgängligheten till viktiga grönområden för boende och besökare. De naturliga entréer som finns till skogsområdet är viktiga för att knyta samman stadsmiljön med naturen och bör värnas, inte byggas bort.

Liberalerna anser vidare att den föreslagna bebyggelsen inte är förenlig med den kulturhistoriskt värdefulla miljö som präglar området. Småhusbebyggelsen från 1920-talet ger en tydlig identitet som kräver varsamhet vid förändring. En mer storskalig bebyggelse riskerar att bryta mot områdets karaktär och påverka helhetsmiljön negativt.

Vi vill samtidigt framhålla vikten av att stadsutvecklingsfrågor hanteras med helhetssyn och konsekvens över tid. Det är angeläget att beslut om markanvändning inte leder till målkonflikter mellan bostadsbyggande, naturvärden och kulturmiljö. Liberalerna står fast vid att utveckling av nya bostäder ska ske på ett sätt som respekterar både natur och befintliga stadsbildsvärden.

§18 Avgränsningssamråd gällande Masmotunneln, inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet. Anmälan av svar på remiss

Dnr E2025-03861

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§19 Tillägg till exploateringsavtal inom fastigheten Gångaren 13 med mera med Fastighetsaktiebolaget Gångaren 13

Dnr E2026-00708

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner tillägg till exploateringsavtal för Gångaren 13 med Fastighetsaktiebolaget Gångaren 13.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 31 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§20

Tillägg till överenskommelser om exploatering avseende projekt Blackebergs torg inom fastigheten Norrmannen 11 m.fl. Reviderat genomförandebeslut

Dnr E2019-04536

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner för sin del förslag till fortsatt genomförande av projekt Blackebergs torg inom fastigheten Norrmannen 11 m.fl. och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslag till genomförande för projektet samt att exploateringsnämnden medges rätt att genomföra projektet till en projektutgift om 79,0 miljoner kronor, en projektinkomst om 1,1 miljoner kronor och en total försäljningsinkomst om cirka 38,7 miljoner kronor.
2. Exploateringsnämnden godkänner tilläggsavtal till överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark inom del av Grimsta 1:5 och Blackeberg 2:23 samt tilläggsavtal till överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse inom Norrmannen 11 och del av Grimsta 1:5 och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 april 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§21 Projekt Sedumbacken/Spångavägen i Riksby. Reviderat genomförandebeslut

Dnr E2026-00128

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner förslag till fortsatt genomförande av projektet Sedumbacken/Spångavägen inom fastigheten Ulvsunda 1:1 till en projektutgift om 21,7 miljoner kronor, en projektinkomst om 3,2 miljoner kronor och ger exploateringskontoret i uppdrag att genomföra projektet.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Efter att genomförandebeslutet fattades den 17 december 2020 meddelade Stockholmshem att deras projektkalkyl för att kunna genomföra byggnationen inte gick ihop. Därav har projektet varit bitvis vilande sedan genomförandebeslutet.

För exploateringsnämndens vidkommande innebär föreliggande förslag att åtaganden i överenskommelsen om exploatering mellan staden och bolaget justeras, vilket innebär ökade kostnader för stadens genomförande. Då projektets ekonomi försämrats och täckningsgraden nu

endast uppgår till 124 procent, samtidigt som viss ekonomisk risk fortfarande kvarstår, så anser vi att projektet behöver ses över ytterligare en gång. Dels för att nå en bättre projektekonomi, men också för att se över möjligheten att minska det föreslagna avtrycket så att mer av områdets naturvärden kan bevaras.

- 3) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Detta ärende är ett reviderat genomförandebeslut som syftar till att möjliggöra 76 nya hyresrätter längs med Spångavägen Bromma. AB Stockholmshem erhöll markanvisning den 9 november 2017, detaljplanen vann laga kraft den 28 april 2022 och genomförandebeslut inklusive överenskommelse om exploatering beslutades i exploateringsnämnden den 17 december 2020. Med anledning av justerade åtaganden i överenskommelsen om exploatering mellan staden och bolaget, vilket innebär ökade kostnader för stadens genomförande, föreligger behov av ett reviderat genomförandebeslut.

Sverigedemokraterna ställer sig negativa till att grönområdet bebyggs och avslår därför tjänsteutlåtandet samt förespråkar att Stockholmshem ska lämna tillbaka markanvisningen.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

§22

Slutredovisning av utbyggnad för servicestation inom fastigheten del av Riksby 1:3 i Riksby med OK-Q8 AB

Dnr E2024-00982

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner slutredovisningen av utbyggnad för servicestation inom fastigheten del av Riksby 1:3 i Riksby med OK-Q8 AB.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 27 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§23

Partbyte samt överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder inom fastigheten del av Sätra 2:1 och Bellmans Minne 105 till Sällskapets Väg Fastighets AB.

Genomförandebeslut Sigbardiorden

Dnr E2024-00726

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner partsbyte för markanvisningen inom del av fastigheten Sätra 2:1 och Bellmans Minne 105 med Storstaden Stockholm AB och Sällskapets Väg Fastighets AB enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.
2. Exploateringsnämnden godkänner förslag till genomförande av exploatering inom fastigheterna Sigbardiorden 1, Sätra 2:1 och Bellmans minne 105 för projekt Sigbardiorden till en projektutgift om 18,1 miljoner kronor och en försäljningsinkomst om cirka 26 miljoner kronor och ger exploateringskontoret i uppdrag att genomföra projektet.
3. Exploateringsnämnden godkänner överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark inom fastigheten del av Sätra 2:1 och Bellmans Minne 105 till Sällskapets Väg Fastighets AB med en preliminär köpeskilling om cirka 26 miljoner kronor enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§24

Reviderat genomförandebeslut Vårbergsvägen inom Fokus Skärholmen

Tillägg till överenskommelse om exploatering samt markanvisning för bostadsändamål inom del av fastigheten Skärholmen 2:1 i Vårberg till Vårbergsutsikten AB

Dnr E2020-04249

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner för sin del förslag till reviderat genomförande samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderat genomförande för projekt Vårbergsvägen och att exploateringsnämnden medges rätt att genomföra fortsatta utredningar och projektering samt genomförande av en första etapp till en projektutgift om 123,7 miljoner kronor och en projektinkomst om 7 miljoner kronor, inför ett kommande reviderat genomförandebeslut som inkluderar etapp 2 när de genomförandemässiga förutsättningarna för etappen förbättrats.
2. Exploateringsnämnden godkänner upphävande av överenskommelse med överlåtelse av mark inom Skärholmen 2:1 till Vårbergsutsikten AB, enligt förslag i tjänsteutlåtandet och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.
3. Exploateringsnämnden anvisar mark, under förutsättning att beslut i enlighet med punkt 2 ovan fattas, för bostäder inom Skärholmen 2:1 till Vårbergsutsikten AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 27 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Ärendet rör ett reviderat genomförandebeslut för projekt Vårbergsvägen inom Fokus Skärholmen. Projektet är pausat men i ärendet föreslås att en första deletapp av projektet, etapp ett, byggs ut och resterande delar fortsatt avvaktar genomförande.

Sverigedemokraterna är delvis positiva till projektet men förespråkar att det ska revideras i syfte att låta grönområdena stå orörda. Samt med syftet att utveckla ett radhusområde där så är möjligt.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

§25

Motion av Hanna Wistrand (L) och Christina Tufvesson (L) om att utreda förutsättningarna för en fullstor fotbollsplan i Bellevueparken. Svar på remiss

Dnr E2026-00498

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) och Gabriel Kroon (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Att tillstyrka motionen.
 - b. Att utredningen breddas till att omfatta hela närområdet, inklusive alternativa platser såsom Haga BP.
 - c. Att särskilt beakta behovet av en 11-mannaplan i Vasastan och Norrmalm, med geografisk närhet för barn och unga.
 - d. Att utredningen ska väga samman idrottsbehov, miljöhänsyn och kulturmiljövärden för att hitta en hållbar helhetslösning för fotbollen i Norrmalm och Vasastaden.
 - e. Att därutöver anföra följande:

Stockholm växer, och med det växer också behovet av idrottsytor. Förvaltningen bekräftar själva i sitt tjänsteutlåtande att det råder stor brist på fullstora 11-mannaplaner i Norra innerstaden. Det är därför både rimligt och nödvändigt att motionen om Bellevueparken tas på allvar.

Förvaltningen landar i slutsatsen att en fullstor fotbollsplan i Bellevueparken inte är möjlig, med hänvisning till Nationalstadsparken, kulturmiljövärden och tekniska svårigheter. Dessa invändningar är viktiga och ska tas på allvar. Men de får inte bli ett svepskäl för passivitet.

Det verkligt anmärkningsvärda är att man inte ser över området i sin helhet. Det finns alternativa lösningar i närområdet som inte ens tas upp i svaret. Ett tydligt exempel är Haga BP, som skulle kunna vara en möjlig plats att utveckla. Genom att tänka bredare geografiskt och funktionellt kan staden hitta lösningar som både värnar miljövärden och möter det akuta behovet av idrottsytor.

Det är också viktigt att förstå den geografiska rättvisan. Barn och unga i Vasastan och Norrmalm saknar idag tillgång till en 11-mannaplan i sitt närområde. Att hänvisa till framtida planer i Norra Djurgårdsstaden löser inte deras behov. Avstånd spelar roll – särskilt när du är liten, men även för föreningslivet i stort.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) och Gabriel Kroon (SD).

§26

Tidig markreservation för kvarter Trinity, Hagastaden, till Atrium Ljungberg AB

Dnr E2026-00817

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att ge exploateringskontoret i uppdrag att träffa avtal om en tidig markreservation för kontor inom det blivande kvarteret Trinity i östra Hagastaden, idag beläget inom del av fastigheterna Stockholm Vasastaden 1:16, Solna Haga 3:6 och Solna Haga 4:17, till Atrium Ljungberg AB, enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§27 Intentionsavtal avseende fartygstrafikering på Värtapiren och Frihamnspiren; framtida markanvändning inom södra Norra Djurgårdsstaden; marköverföring och förstärkt elektrifiering av Frihamnspiren

Dnr E2025-00489

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att för sin del godkänna Intentionsavtal avseende fartygstrafikering på Värtapiren och Frihamnspiren, framtida markanvändning inom södra Norra Djurgårdsstaden, marköverföring och förstärkt elektrifiering av Frihamnspiren mellan exploateringsnämnden och Stockholms Hamn AB m.m. i enlighet med tjänsteutlåtandet och avtalsbilaga 1 och föreslår att kommunfullmäktige godkänner intentionsavtalet.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets och Stockholms Hamn ABs gemensamma tjänsteutlåtande från den 20 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Linn Bessner (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stockholms Hamnkvarter, med Värtahamnen, Frihamnen och Loudden utgör ett av de sista områdena i innerstaden som inte genomgått en större stadsomvandling. Med sin industriella karaktär och historiska byggnader som hamnmagasinen i tegel finns alla förutsättningar för kreativa fastighetsutvecklare att

skapa spännande miljöer för kulturinstitutioner, besöksnäring, företag och idrott.

Centerpartiet har höga ambitioner för detta område i stort och är måna om att staden kraftsamlar för att reda ut de knäckfrågor som lagt käppar i hjulet för en snabbare utveckling. Därutöver har vi bland annat motionerat om såväl inrättandet av en kulturljudzon på Frihamnspiren och i närliggande kvarter, ianspråktagandet av ytor för tillfälliga idrottsanläggningar, samt att utveckla Stockholms Hamnars faciliteter för kryssningsfartyg med elanslutning vid kaj och en ny kryssningsterminal. Vi ser intentionsavtalet som förenligt med denna vision, och välkomnar att staden nu stakar ut riktlinjer för såväl markanvisning av framtida bullerkänsliga verksamheter och bostäder, samt för sjöfartens fortsatta elektrifiering. Samtidigt vill vi starkt understryka att befintlig kultur- och nattlivsverksamhet i Frihamnen behöver bejakas när områdets indelning preciseras ytterligare.

§28**Överenskommelse om exploatering med tomträtt, för utbildnings- och idrottsändamål inom fastigheten Fryshuset 1 i Södra Hammarbyhamnen med Stiftelsen Fryshuset**

Dnr E2024-00226

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna överenskommelse om exploatering med tomträtt med Stiftelsen Fryshuset inom fastigheten Fryshuset för projekt Fryshuset 1.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§29

Markanvisning för bostäder och kommersiella lokaler inom del av fastigheten Hjorthagen 1:1 m.fl. i Hjorthagen, Norra Djurgårdsstaden, till Arwidsro Fastighets AB respektive Byggnadsfirman Erik Wallin AB

Dnr E2025-02023

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder och kommersiella lokaler inom del av fastigheterna Hjorthagen 1:1, Ljusbågen 1, Hjorthagen 1:5 och Hjorthagen 1:6, inom Hjorthagen, Norra Djurgårdsstaden, till Arwidsro Fastighets AB respektive Byggnadsfirman Erik Wallin AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna lägesredovisning av delprojekt Hjorthagskransen, del av inriktningsbeslut för Hjorthagen.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Linn Bessner (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 27 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP) och Peter Öberg (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a. Att avslå förslaget till markanvisning inom område C.
- b. Att minska intrånget i värdefull grönstruktur.
- c. Att därutöver anföra följande:

Vid beslut om att starta planarbetet i januari 2022 så gjorde vi ett stort antal medskick, efter gedigen lokal dialog och förankring, till den fortsatta processen för att vi skulle kunna gå vidare. Inte minst handlade det om att området innehåller mycket höga naturvärden och viktiga spridningsvägar som behöver beaktas. Planområdet väster om Rådjursstigen angränsar till ett område med högsta naturvärdesklass, inventeringsområde 4. Naturvärdesinventeringen visar att det finns ekbiotoper med mycket höga bevarandevärden. Staden bör därför utreda förutsättningarna för att inrätta ett biotopskyddsområde, i syfte att säkerställa spridningsvägar och bevara områdets ekologiska funktion över tid. Dessutom är naturmarken av stor betydelse för spridningssambanden inom Kungliga nationalstadsparken.

Med anledning av de höga naturvärdena behöver antalet bostäder minska och exploateringen fokuseras till redan hårdgjorda ytor i första hand. Hjorthagskransen ligger exempelvis inom spridningszon för ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO), och naturmarken innehar höga ekologiska värden kopplat till ett stort ekbestånd.

För att inte ta onödig naturmark i anspråk anser vi fortsatt att eventuell ny bebyggelse ska placeras längs med befintliga gatustråk. Vad gäller det norra området ska ny bebyggelse, enligt samma princip om att minimera intrånget i eksamband, ädellövskog och spridningsstråk, endast prövas längs med Gasverksgatan och den östra sidan av Rådjursstigen. Det var också den grönbåla majoritetens beslut under förra mandatperioden, men som i föreliggande förslag tyvärr ändå förbises. Det kan vi inte acceptera.

Eventuell ny bebyggelse behöver karaktäriseras av en mindre skala än i förslaget, och en skala som är tydligare anpassad till Hjorthagens befintliga bebyggelse och med en hög arkitektonisk kvalitet.

- 3) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Inom delprojektet Hjorthagskransen, i Norra Djurgårdsstaden, pågår detaljplanarbete för att möjliggöra nya bostäder, idrott, kontor och centrum. Planförslaget har

varit på samråd och stadsbyggnadsnämnden beslutade 2026-02-19 att godkänna redovisning av plansamråd och ställningstagande inför granskning. Stadsbyggnadsnämnden framförde att förslaget behöver bearbetas för att bättre harmonisera med områdets höga kulturmiljövärden, vilket innebär att byggrätterna för bostäder kan behöva minska i en eller flera områden, med särskild fokus på bebyggelsen vid kvarter Ljusbågen och kvarter Rådjursstigen.

Sverigedemokraterna motsätter sig samtliga bostäder i Hjorthagskransen. Vi förespråkar istället att viktig grönyta bevaras och att nybyggnation enbart sker på mark som tillhör det äldre industriområdet.

- 4) Linn Bessner (C) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Vi ser positivt på att bostäder tillskapas i ett attraktivt och kollektivtrafikhärläge. Samtidigt måste all nybyggnation ske på ett sätt som förhåller sig ytterst varsamt till befintlig bebyggelse och till områdets höga natur- och kulturvärden.

Den planerade idrottshallen är välkommen mot bakgrund av den stora hallbristen i Norra innerstaden. Vi menar att man bör pröva möjligheten att utveckla hallen i två plan, som dubbelhall, samt undersöka om taket kan rymma ytterligare idrottsytor såsom basketplaner eller en mindre fotbollsplan. Även ytor för spontanidrott som exempelvis utegym, boulebanor och pingisbord bör utredas inom området.

När Exploateringsnämnden senast behandlade ett ärende som berör markanvisningsområdena C/D i juni 2022 beslutade nämnden att avslå markanvisning längs med Gasverksvägen väster om Rådjursstigen. Det är välkommet att en ny utformning nu har kunnat skapas inom inventeringsområde 17 som undviker de intrång i eksamband, ädellövskog och spridningstråk inom inventeringsområde 4 den ursprungliga utformningen hade medfört. Staden bör därför utreda förutsättningarna för att inrätta ett biotopskyddsområde, i syfte att säkerställa spridningsvägar och bevara områdets ekologiska funktion över tid.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds

av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V),
Lennart Tonell (MP) och Peter Öberg (L).

§30**Överenskommelse om exploatering med försäljning samt exploateringsavtal för bostäder inom del av Aspudden 2:1 m.fl. i Aspudden med Sveafastigheter Stockholm Sothönan 12 och 13 AB m.fl. Reviderat Genomförandebeslut**

Dnr E2020-02306

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner förslag till fortsatt genomförande av exploatering inom fastigheten Aspudden 2:1 för projekt Sothönan till en projektutgift om 32,8 miljoner kronor, en projektinkomst om 8,3 miljoner kronor och en försäljningsinkomst om cirka 39,3 miljoner kronor och ger exploateringskontoret i uppdrag att genomföra projektet.
2. Exploateringsnämnden godkänner överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark inom fastigheten Aspudden 2:1 till Sveafastigheter del av Stockholm Aspudden 2:1 AB med en preliminär köpeskilling om cirka 39,3 miljoner kronor enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1.
3. Exploateringsnämnden godkänner exploateringsavtal med Sveafastigheter Stockholm Sothönan 12 och 13 AB, Aspgumman AB, BRF Sothönan 100 och BRF Sothönan 101 angående exploatering på privat mark inom Sothönan 3 till 5, 7 till 10, 12 till 13 och 15 i Aspudden.
4. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 10 februari 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Ärendet avser ett reviderat genomförandebeslut i projektet Sothönan i Aspudden. Detaljplanen för projektet syftar till att omvandla delar av ett villaområde intill Aspuddens tunnelbanestation, som i översiktsplanen är utpekad som stadsdelscentrum, till en tätare och mer blandad stadsbebyggelse med flerbostadshus, lokaler för centrumändamål, torg och trappstråk. Den omfattar även ny bebyggelse på stadens mark norr om kvarteret Sothönan samt en förlängning av Olof Skötkonungs väg som angöringsgata till nya bostäder.

Sverigedemokraterna motsätter sig planförslaget som förtätar och förstör Aspuddens stadsplanering och uppskattade stadsmiljö.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

§31

Projekt Herbariet. Reviderat genomförandebeslut

Dnr E2021-04662

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner för sin del förslag till fortsatt genomförande av projekt Herbariet och föreslår att kommunfullmäktige godkänner det fortsatta genomförandet och att exploateringsnämnden medges rätt att genomföra projektet till en projektutgift om 71,1 miljoner kronor och en projektinkomst om 4,6 miljoner kronor.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§32**Markanvisning för bostäder inom fastigheten Västberga 1:1 i Liseberg med Klöver Julklappen AB. Projekt Julklappen Södra. Inriktningsbeslut****Bostäder inom fastigheten Västberga 1:1 i Liseberg. Projekt Julklappen Norra. Inriktningsbeslut**

Dnr E2025-02709

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner upphävande av gemensamt inriktningsbeslut för projekt Julklappen (Dnr: E2019-04495).
2. Exploateringsnämnden godkänner förslag till inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Julklappen Södra upp till 10,1 miljoner kronor (inriktningsbeslut) som underlag för kommande genomförandebeslut.
3. Exploateringsnämnden godkänner förslag till inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Julklappen Norra upp till 3,3 miljoner kronor (inriktningsbeslut) som underlag för kommande genomförandebeslut.
4. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Västberga 1:1 till Klöver Julklappen AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 februari 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Exploateringsnämnden beslutade 2019-12-12 att anvisa mark på två platser längs med Åbyvägen i Liseberg, till AB Familjebostäder och AB Abacus Bostad. Cirka 140 av bostäderna föreslogs upplåtas med hyresrätt, som Stockholmshus och cirka 110 bostäder föreslogs upplåtas med bostadsrätt. Nämnden tog vid samma tillfälle ett gemensamt inriktningsbeslut för båda platserna. Projektet bedömdes ha sammanlagda investeringar om totalt ca 11,7 miljoner kronor och projektets täckningsgrad beräknades då uppgå till 419 procent.

Sverigedemokraterna motsätter sig planförslaget som förtätar och förstör Lisebergs stadsplanering och uppskattade stadsmiljö.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

§33**Överenskommelse om exploatering med tomträtt, för bostadsändamål inom fastigheten Årsta 1:1, Åsnen 3 och Enskede Gård 1:1 i Årsta med Fortis Fastigheter AB. Genomförandebeslut**

Dnr E2026-00717

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner förslag till genomförande av exploatering inom fastigheterna Årsta 1:1, Åsnen 3 samt Enskede gård 1:1 för projekt Sköntorpsvägen till en projektutgift om 13,6 miljoner kronor och ger exploateringskontoret i uppdrag att genomföra projektet.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Projektområdet är beläget i Årsta och avser byggnation av 65 hyresrätter i två flerbostadshus, ett lamellhus med bottenvåningslokal och ett punkthus. Byggaktör är Fortis

Fastigheter AB, nedan kallat Bolaget, och bostadshusen uppförs inom nyupplåtna tomträtter.

Sverigedemokraterna motsätter sig planförslaget som förtätar och förstör Årstas naturområde och uppskattade stadsmiljö.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

§34

Projekt Önskehemsplan i Högdalens centrum. Förnyat inriktningsbeslut

Dnr E2025-00907

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner förslag till inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Önskehemsplan upp till 13 miljoner kronor (förnyat inriktningsbeslut), som underlag för kommande genomförandebeslut.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).

- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Projektet Önskehemsplan syftar till att bygga nya bostäder och verksamhetsytor genom att ta befintliga parkeringsplatser vid och Högdalens centrum i anspråk. Sverigedemokraterna är positiva till en utveckling av Högdalens centrum men vi är kraftigt negativa till att detta sker på bekostnad av befintliga p-platser.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M), Peter Öberg (L) och Linn Bessner (C).

Särskilt uttalande

Linn Bessner (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Stockholm behöver fler höga hus, i synnerhet i kollektivtrafikhöga lägen och på redan hårdgjord yta. Tillgången på sådana platser är begränsad, och därför anser Centerpartiet att det inom Projekt Önskehemsplan finns stor potential att med det förnyade inriktningsbeslutet se över möjligheterna till att inrymma en märkesbyggnad – och huruvida detta kan medföra en bättre kalkyl för projektet.

§35

Trafikverkets förslag till ändringar gällande riksintresseanspråk för kommunikation. Anmälan om svar på remiss

Dnr E2025-03937

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 februari 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§36 Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU- förordningen om nettonollindustri. Anmälan om svar på remiss

Dnr E2026-00237

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§37

Revisionsrapport Att motverka arbetslivskriminalitet. Svar på remiss från stadsrevisionen

Dnr E2026-00240

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 mars 2026.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Peter Öberg (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Revisionsrapporten visar att stadens arbete med att förebygga och upptäcka arbetslivskriminalitet i byggprojekt behöver stärkas, särskilt vad gäller uppföljning, kontroll och systematik under avtalstiden. Detta är allvarligt eftersom bygg- och anläggningssektorn sedan länge är identifierad som en av de mest riskutsatta branscherna när det gäller välfärdsbrottslighet, korruption och osund konkurrens. När brister i kontroll konstateras i just denna sektor innebär det en tydlig risk för att skattemedel missbrukas och att oseriösa eller kriminella aktörer ges utrymme inom stadens upphandlade verksamhet.

Välfärdsbrottslighet är sällan en fråga om enstaka avvikelser utan handlar ofta om organiserade och systematiska upplägg. Inom byggprojekt kan det ta sig uttryck genom utnyttjande av

arbetskraft, brott mot arbetsrättsliga villkor, skatteundandragande och användning av oseriösa underleverantörer i flera led. Denna typ av brottslighet snedvrider konkurrensen, försämrar arbetsvillkor och riskerar att finansiera annan kriminell verksamhet, samtidigt som den undergräver förtroendet för det offentliga.

Revisionskontorets iakttagelse att uppföljning och kontroller inte i tillräcklig utsträckning anpassas utifrån risk i enskilda projekt är särskilt bekymmersam. Det är inte tillräckligt att ställa relevanta krav i upphandlingsskedet. Kraven måste också följas upp på ett strukturerat, konsekvent och dokumenterat sätt under hela avtalstiden. Utan en fungerande uppföljning riskerar även väl utformade avtal att förlora sin praktiska betydelse.

Liberalerna vill också lyfta risken för så kallade möjliggörare, det vill säga personer som utnyttjar sin position inom offentlig eller privat verksamhet för att gynna kriminella aktörer. Det kan handla om att medvetet eller omedvetet brista i kontroll, påverka processer eller möjliggöra avsteg från regelverk. Denna problematik förstärker behovet av tydliga rutiner, god intern kontroll och en hög grad av integritet i alla led av upphandling och genomförande.

Mot denna bakgrund behöver stadens arbete stärkas ytterligare. Uppföljning och kontroller bör i högre grad vara riskbaserade och anpassas efter projektens omfattning, komplexitet och identifierade sårbarheter. Särskilt i större bygg- och exploateringsprojekt bör kraven på transparens, dokumentation och aktiv uppföljning vara höga. Det är också viktigt att säkerställa att ansvariga tjänstepersoner har rätt förutsättningar, kompetens och resurser för att genomföra detta arbete.

Vi vill därför framhålla behovet av att överväga en mer samlad och oberoende granskningsfunktion med uppdrag att granska större projekt och upphandlingar. En sådan funktion kan bidra till ökad transparens, stärkt kontroll och minskad risk för välfärdsbrottslighet, samtidigt som den säkerställer att staden får det som betalats för.

Sammanfattningsvis visar revisionsrapporten behovet av ett mer systematiskt, konsekvent och kraftfullt arbete för att motverka arbetslivskriminalitet i stadens byggprojekt. Det handlar ytterst om att värna skattemedel, säkerställa sunda arbetsvillkor och upprätthålla förtroendet för det offentliga.

§38

Information från exploateringskontoret

Dnr E2026-00021

Beslut

Exploateringsnämnden tackar för informationen.

Information från förvaltningschefen

Vid nämndens behandling av § 8 informerar förvaltningschef Thomas Andersson nämnden om att expertrådet behandlat och godkänt ärendet den 16 april 2026.

Thomas Andersson informerar vidare om:

- Presidiet har haft möte med revisionen. Revisionen kommer också besöka nämnden i närtid.
- Det ekonomiska läget med fokus på omvärldens påverkan.
- Kontoret ska i maj träffa landshövding Cecilia Skingsley tillsammans med ett antal större privata fastighetsägare för att diskutera aktuella frågor.
- Riksbankens rapport om bostadsbyggande.

Stadsmiljöinvesteringar

Britta Eliasson, avdelningschef projekt väst, informerar om ett gemensamt investeringsprogram i prioriterade ytterstadsområden.